МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет імені Івана Франка

Факультет культури та мистецтв

Кафедра театрознавства та акторської майстерності

Затверджено

На засіданні кафедри театрознавства та акторської майстерності
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29.08. 2024 р.)
Гарант ОПП «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно»
доц. Мирослава ЦИГАНИК

СИЛАБУС / SYLABUS

з навчальної дисципліни

«Українська мова (за професійним спрямуванням)»,

що викладається в межах ОПП «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 026 «Сценічне мистецтво»

Львів – 2024

Назва навчальної дисципліни	Українська мова (за професійним спрямуванням)
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра театрознавства та акторської майстерності
Галузь знань, шифр та назва освітньої програми	02 Культура і мистецтво, 026 Сценічне мистецтво Акторське мистецтво драматичного театру і кіно
Викладачі курсу	Циганик Мирослава Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри театрознавства та акторської майстерності Біловус Галина Григорівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри бібліотекознавства і бібліографії
Контактна інформація викладачів	myroslava.tsyhanyk@lnu.edu.ua halyna.bilovus@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Щовівторка, 15.05-16.25 год. (вул. Валова, 18, ауд. 14) Також можливі онлайн консультації. Для цього слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка навчальної дисципліни	https://kultart.lnu.edu.ua/course/ukrajinska-mova-za-profesijnym-spryamuvannyam
Інформація про дисципліну	Курс дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» укладено з урахуванням фахової спрямованості навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр». Вона передбачає виклад основних теоретичних положень про суть та функції мови, стан і статус української мови сьогодні, походження та історію розвитку української літературної мови, а також особливості функціонально-стилістичних різновидів української літературної мови (наукового та офіційно-ділового стилів), які співвіднесені з поняттям українська мова за професійним спрямуванням, висвітлює специфіку усної та писемної форм їх реалізації
Семестровий (підсумковий) контроль	Іспит в кінці семестру
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є нормативною дисципліною зі спеціальності 026 Сценічне мистецтво (Акторське мистецтво драматичного театру і кіно) для освітньої програми «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно», першого (бакалаврського) рівня освіти, яка викладається в І семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі дисципліни	**Мета та цілі** нормативної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)»: ознайомити з особливостями реалізації системи і структури сучасної української літературної мови в різних видах і жанрах усного та писемного професійного мовлення; сформувати засобами української мови лінгвістичну основу для виконання професійної діяльності; навчити правильно визначати роль і місце державної української мови в майбутній професійній діяльності; вільно користуватися функціональними стилями та їх підстилями у

	навчальній діяльності і професійному вжитку; удосконалити вміння і практичні навички досконалого володіння усною та писемною формами сучасної української професійної мови й оперування фаховою термінологією; підвищити загальний рівень культури українського мовлення студентів. **Міждисциплінарні зв'язки:** Дисципліна «Українська мова (за професійним спрямуванням)» тісно пов'язана з такими професійними дисциплінами, як: «Сценічна мова», «Культура сценічного мовлення», «Історія України», «Історія української культури».
Ключові слова	Мова, українська мова за професійним спрямуванням, словниковий склад, фразеологія української мови, граматичні особливості української мови, морфологічні норми, синтаксис професійного мовлення, культура усного і писемного фахового мовлення.
Формат дисципліни	Очний (денний)
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Тривалість навчальної дисципліни	90 годин
Обсяг навчальної дисципліни	48 годин аудиторних занять, з них 16 годин лекцій, 32 години практичних занять та 42 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	**Програмні результати навчання:** ПР01. Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із засадами розвитку сфери культури й мистецтва в Україні. ПР03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово. **Загальні компетентності (ЗК):** ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. **Спеціальні компетентності (СК):** СК11.Здатність до спілкування з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю з питань сценічного мистецтва та виробництва, до взаємодії із представниками інших творчих професій. Після завершення цього курсу студент буде : **знати**: - специфіку усного українського професійного мовлення та елементи риторики; - особливості лексики, фразеології, граматичних засобів української мови за фаховим спрямуванням; - типи лексикографічних праць, специфіку фахових словників; - норми сучасної української літературної мови та особливості їх реалізації в системі усного та писемного фахового мовлення; - правила мовленнєвого етикету. **вміти**: - використовувати знання орфоепічних та акцентуаційних правил, риторичних законів для реалізації різних жанрів усного професійного мовлення; - характеризувати словниковий склад української літературної мови, уживати лексичні засоби, фразеологічні одиниці у фаховому мовленні; - виявляти специфіку морфологічних форм та синтаксичних конструк-

	ції української мови за фаховим спрямуванням; - використовувати лексикографічні джерела української мови відповідно до потреб професійного спілкування; - творити тексти в межах різних видів і жанрів усного та писемного фахового українського мовлення; - дотримуватися правил мовленнєвого етикету відповідно до ситуацій та тональностей фахового спілкування.
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	**Аналітичні навички**: вивчення концептуальних засад українського професійного мовлення дозволить розвинути здатність аналізувати складні ситуації, розбирати проблеми на складові та визначати оптимальні рішення. **Навички критичного мислення**: дисципліна спонукає до критичного аналізу та оцінки інформації, теорій та концепцій, що сприяє розвитку в здобувачів здатності обґрунтовувати свої погляди, приймати інформовані рішення та аргументовано висловлювати їх. **Комунікаційні навички**: вивчення дисципліни розвиває уміння висловлювати свої думки усно і письмово, спілкуватися з іншими людьми, а також слухати і розуміти інших.
Теми	**І семестр**. Тема 1. Українська мова за професійним спрямуванням у системі літературної мови. Функціональні стилі як різновиди літературної мови. Тема 2. Українська мова професійного спілкування в аспекті теорії стилів та культури мовлення. Тема 3. Лексичні норми та анормативи в мові професійного спілкування. Термінологія у системі фахового мовлення. Тема 4. Лексико-фразеологічні засоби мови професійного спілкування. Тема 5-6. Морфологічні норми української мови за професійним спрямуванням. Тема 7. Синтаксичні особливості української мови за професійним спрямуванням. Тема 8. Писемна комунікація у професійній діяльності. Детальніше див. у формі СХЕМИ КУРСУ.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з гуманітарних дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату мовознавства, розуміння джерел української мови.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання, тьюторство, дискусія, підготовка студентами самостійних розробок.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання загальновживаних програм і операційних систем, доступу до мережі Інтернет.
Література для вивчення навчальної дисципліни	**Рекомендована література:** *Основна:* 1. Азарова Л. Є. Українська мова за професійним спрямуванням : у таблицях і схемах : підручник / [Л. Є. Азарова, Л. А. Радомська]. – Вінниця : ВНТУ, 2022. – 199 с. 2. Берегова Г. Д. Українська мова за професійним спрямуванням : навч.-метод. посіб. / Г. Д. Берегова. – Херсон : Вид-во Олді-плюс, 2018. – 340 с. 3. Булик-Верхола С. З. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. для студентів музичних спеціальностей / С. З. Булик-Верхола. – 5-те вид., зі змінами і доп. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2019. – 307 с. 4. Гажук-Котик Л. Г. Українська мова за професійним спрямуванням :

навч. посіб. / Л. Г. Гажук-Котик. – Чернівці : ЧНУ імені Юрія Федьковича, 2018. – 119 с.
5. Грицевич Ю. В. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навч.-метод. рек. / Юрій Грицевич. – Луцьк : Вежа-Друк, 2024. – 47 с.
6. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. / Т. Б. Гриценко. – Київ : Центр учбової л-ри, 2010. – 624 с. – Режим доступу: https://www.culonline.com.ua/catalog/gumanitarni-nauki/ukrainska-mova-za-profesiynim-spryamuvannyam-navchalniy-posibnik/read.
7. Дуда Л. Є. Українська мова за професійним спрямуванням. навч.-метод. посіб. / Л. Є. Дуда, І. Ф. Кметь, Х. А. Щепанська. – Львів, 2021. – 110 с.
8. Крохмальна Г. І. Українська мова професійного спрямування : навч.-метод. посіб. / Крохмальна Галина. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2020. – 179 с.
9. Лисак В. М. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навч. посіб. / В.М. Лисак. – Львів, 2020. – 327 с.
10. Мацько Л. І. Культура української фахової мови : навч. посіб. / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець. – Київ : ВЦ «Академія», 2007. – 360 с. – Режим доступу: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul'tura_ukrains'kogo_fahovogo_movlennya.pdf.
11. Мацюк З. О. Українська мова професійного спілкування : навч. посіб. / Зоряна Мацюк, Ніна Станкевич. – Київ : Каравела, 2023. – 352 с.
12. Монастирська Р. І. Тести з дисципліни "Українська мова за професійним спрямуванням" : (навч.-метод. посіб.) / Р. І. Монастирська, А. М. Сірант. – Кам'янець-Подільський : Друкарня "Рута", 2017. – 110 с.
13. Підгурська В. Ю. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. / В. Ю. Підгурська, І. В. Голубовська. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. – 192 с. – Режим доступу: http://eprints.zu.edu.ua/33841/1/Pidgurska.pdf.
14. Пономарів О. Д. Стилістика сучасної української мови : підручник / О. Д. Пономарів. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – Тернопіль : Навч. книга - Богдан, 2000. – 248 с.
15. Попович Н. М. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. / Попович Н. М., Гажук-Котик Л. Г. – Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. – 232 с. – Режим доступу: file:///C:/Users/HomeUser/Downloads/%D0%9D-016_%D0%9F%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87,%20%D0%93%D0%B0%D0%B6%D1%83%D0%BA_%D0%9A%D0%BE%D1%82%D0%B8%D0%BA_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%B7%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84%D1%81%D0%BF%D1%80%D1%8F%D0%BC%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%D0%BC_18-05.pdf.
16. Попович Н. М. Українська мова за професійним спрямуванням : тести / Наталія Попович. – Чернівці : Рута, 2023. – 307 с.
17. Сербенська О. А. Культура усного мовлення. Практикум : навч. посіб. / О. Сербенська. – Київ : Центр навч. л-ри, 2004. – 214 с.
18. Тетарчук І. В. Українська мова за професійним спрямуванням. навч. посіб. / І. В. Тетарчук. – Київ : Центр учбової л-ри, 2019. – 186 с. – Режим доступу: https://www.culonline.com.ua/catalog/pidgotovka/ukrainska-mova-za-profesiynim-spryamuvannyam-tetarchuk-iv-1-1/read.
19. Українська мова (за професійним спрямуванням): За новою програ-

мою : навч. посібник-практикум / [Г. В. Вознюк, С. З. Булик-Верхола, І. П. Василишин [та ін.]. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2020. – 323 с.
20. Українська мова за професійним спрямуванням : курс лекцій / [Н. Майборода та ін.] ; Дніпров. нац. ун-т ім. Олеся Гончара, Ф-т укр. й іноземн. філології та мистецтвознавства, Каф. укр. мови. – Дніпро : Ліра, 2022. – 188 с.
21. Філіпчук М. В. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. / М. В. Філіпчук, Н. М. Попович, Г. І. Онуфрійчук. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т імені Юрія Федьковича, 2021. –166 с.
22. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. – Київ : Алерта, 2023. – 536 с.
23. Якубовська, М. С. Українська мова професійного спрямування : навч. посіб. / М. С. Якубовська. – Львів : Українська академія друкарства, 2005. – 136 с.

Додаткова:

24. Антисуржик. Вчимось ввічливо поводитись і правильно говорити : навч. посіб. / [О. Сербенська, М. Білоус, Х. Дацишин та ін.] ; за заг. ред. О. Сербенської. – Львів : Апріорі, 2023. – 304 с.
25. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо / уклад. Я. Б. Тимошенко. – Харків : Фоліо, 2024. – 288 с.
26. Бабич Н. Д. Культура фахового мовлення : навч. посіб. / за ред. Н. Д. Бабич. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2006. – 496 с.
27. Біловус Г. Г. Терміни *варіантність* і *трансформація* та їх застосування в сучасній лінгвістиці / Галина Біловус // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Проблеми української термінології. – Львів : Вид-во Національного університету «Львівська політехніка», 2009. – С. 109–113.
28. Біловус Г. Г. Фемінітиви в українських мовознавчих дослідженнях [початку] ХХІ століття / Галина Біловус // Kobieta w zwierciadle języka i kultury : [monografia wieloautorska]. – Szczecin, 2017. – S. 181–195.
29. Біловус Г. Г. Фразеологічна інтертекстуальність повістей Т. Г. Шевченка (на матеріалі українських перекладів кінця ХІХ–ХХ століть) : [монографія] / Галина Біловус. – Львів ; Щецін, 2012. – 293 с.
30. Біловус Г. Г. Фразеологічні інтертекстеми Т. Шевченка у процесі вивчення української мови як іноземної (на матеріалі перекладів повістей Т. Шевченка) / Галина Біловус // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. – Львів, 2012. – Вип. 7. – С. 206–212.
31. Гуць М. В. Українська мова у професійному спілкуванні : навч. посіб. / М. В. Гуць, І. Г. Олійник, І. П. Ющук. – Київ : Міжнар. агенція «BeeZone», 2004. – 336 с.
32. Довідник з культури мови : посібник / за ред. С. Я. Єрмоленко. – Київ : Вища шк., 2005. – 400 с.
33. Іванишин В. Мова і нація: тези про місце і роль мови в національному відродженні України / В. Іванишин, Я. Радевич-Винницький. – Тернопіль : Крила, 2024. – 218 с.
34. Капелюшний А. Практична стилістика української мови / Анатолій Капелюшний. – Львів, 2007. – 224 с.
35. Караванський С. Й. Секрети української мови / С. Караванський. – Вид. 2-ге, розшир. – Львів : БаК, 2009. – 344 с.
36. Левун Н. В. Культура української мови. Норми літературної мови : навч. посіб. / Н. В. Левун. – Дніпропетровськ : Акцент, 2015. – 75 с.
37. Огієнко І. Історія української літературної мови / Іван Огієнко. – Київ : Наша культура і наука, 2004. – 436 с.
38. Пономарів О. Д. Культура слова: Мовностилістичні поради : навч.

посіб. / Олександр Пономарів. – Київ : Либідь, 2011. – 240 с.
39. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування : навч. посіб. / Я. РадевичВинницький. – Київ : Знання, 2006. – 291 с. – Режим доступу: http://moodle.nati.org.ua/pluginfile.php/252/mod_resource/content/0/ethics_and_communication_culture.pdf.
40. Сучасна українська літературна мова / за ред. М. Плющ. – Київ : Вища школа, 2006. – 430 с.
41. Сучасна українська мова / за ред. О. Д. Пономарева. – Київ : Либідь, 2001. – 400 с.
42. Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика : підручник / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко та ін. – Київ : Знання, 2010. – 270 с.
43. Сучасна українська літературна мова : підручник / А. П. Грищенко, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ [та ін.]. ; за ред. А. П. Грищенка. – 3-тє вид., допов. – Київ : Вища шк., 2002. – 439 с. – Режим доступу: http://194.44.152.155/elib/local/sk/sk649258.pdf.
44. Томан І. Мистецтво говорити / Іржі Томан ; перекл. з чеськ. В. Романець. – 3-тє вид. – Київ : Україна, 1996. – 269 с.
45. Український правопис. – Київ : Наук. думка, 2020. – 392 с. – Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf.
46. Франко І. Двоязичність і дволичність / Іван Франко // Літературно-науковий вістник. – Т. XXX. – Річн. 8. – Кн. 6. – Львів, 1905. – С. 231–244 ; Урок української. – 2003. – № 3. – С. 12–15.
47. Циганик М. І. Дисципліна «Сценічна мова» у процесі виховання актора (на матеріалах освітньої програми зі спеціальності 026 «Сценічне мистецтво (Акторське мистецтво драматичного театру і кіно)» Львівського національного університету імені Івана Франка / Олена Баша, Мирослава Циганик // Актуальні питання гуманітарних наук. – Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2023. – Вип. 68, т. 1. – С. 30–35.
48. Циганик М. І. Особливості формування професійних якостей студентів спеціальності «Сценічне мистецтво (Акторське мистецтво драматичного театру і кіно)» / Мирослава Циганик, Олена Баша, Галина Бень // Актуальні питання гуманітарних наук. – Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2024. – Вип. 80, т. 2. – С. 128–134.
49. Черкашин Р. О. Художнє слово на сцені : навч. посіб. / Р. О. Черкашин. – Київ : Вища шк., 1989. – 327 с.
50. Читай і знай! : довід.-практикум з граматики та стилістики сучасної української мови / Н. Я. Дзюбишина-Мельник, О. Я. Лаврінець, К. С. Симонова, Л. Ф. Ціпцюра. – Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – 197 с.

Електронний ресурс:

51. Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів, 2006. – 640 с. – Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Pavis_Patrice/Slovnyk_teatru.pdf.
52. Пансо В. Праця і талант у творчості актора. – Львів, 2014. – 276 с. – Режим доступу: https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Panso-Voldemar.pdf.
53. Ревуцький Д. Живе слово. Теорія виразного читання для школи / вступ. слово В. Ревуцький ; передм. Б. Козак. – Львів : Вид-во ЛНУ ім. І. Франка, 2001. – 200 с.

Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • практичні: 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30; • модулі: 20 семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20; • іспит: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. Підсумкова максимальна кількість балів 100. **Письмові роботи**: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). **Академічна доброчесність**: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні зайняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. **Література**. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. **Політика виставлення балів**. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Питання до екзамену	1. Мова як суспільне явище. Функції мови. Мовне законодавство та мовна політика в Україні. 2. Поняття національної, державної, рідної мови. Основні ознаки літературної мови. 3. Функціональні стилі сучасної української літературної мови: ознаки, жанри, сфера застосування. 4. Класифікації лексики за стилістичним забарвленням (стилістично нейтральна і стилістично забарвлена) та активністю вживання (активна й пасивна). 5. Характеристика офіційно-ділового стилю (мовні та позамовні ознаки, історія виникнення і розвитку). 6. Науковий стиль української мови: становлення і розвиток, жанрові та мовні особливості. 7. Публіцистичний стиль: загальна характеристика. 8. Види і жанри усного професійного мовлення (монолог, діалог, полілог). Правила успішної комунікації. 9. Словниковий склад української літературної мови: загальна характеристика. 10. Слова іншомовного походження у професійному мовленні, особ-

	ливості їх вживання та функціонування. 11. Абревіатури у професійному мовленні: вимоги до утворення і використання. Правила скорочування слів. 12. Терміни у професійному спілкуванні: ознаки, класифікація. 13. Загальна характеристика лексики сучасної української літературної мови. 14. Синоніми як спосіб досягнення точності у мовленні. Різновиди синонімів. 15. Омоніми у мові професійного спілкування: причини появи, явище міжмовної омонімії. 16. Антоніми і пароніми у мові професійного спілкування. Типові помилки у вживанні паронімів. 17. Класифікації лексики за стилістичним забарвленням (стилістично нейтральна і стилістично забарвлена) та активністю вживання (активна й пасивна). 18. Типові помилки у професійному мовленні (плеоназми, тавтології, порушення родо-видових зв'язків, кліше, канцеляризми, суржик, англіцизми). 19. Фразеологія української фахової мови. Особливості використання фразем у науковому та офіційно-діловому стилях мови. 20. Особливості вживання самостійних та службових частин мови в текстах професійного спілкування. 21. Нормативні аспекти граматичних категорій іменника (рід, число, відмінок). Складні випадки відмінювання іменників. 22. Місце прикметників різних лексико-граматичних розрядів у текстах професійного спрямування. Творення і вживання форм ступенів порівняння прикметників. 23. Використання числівників у мовленні, правила відмінювання числівників різних розрядів (кількісних, порядкових). Правила подання числівників у фахових текстах. 24. Значення займенників різних розрядів, особливості їх відмінювання і вживання в текстах професійного спрямування. 25. Основні форми дієслова, специфіка творення та вживання граматичних форм виду, стану, способу, часу, особово-родових форм у системі української мови за професійним спрямуванням. 26. Службові частини мови та особливості їх вживання у мовленні (прийменник, сполучник, частка та вигук). 27. Особливості синтаксису професійного мовлення. Порядок слів у реченні. 28. Однорідні члени речення у професійному мовленні. Складні випадки керування.
Дотримання умов доброчесності	**Академічна доброчесність**: Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти в частині НДР будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, копіювання усних матеріалів, втручання в роботу інших здобувачів вищої освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.** Принципи доброчесності в Університеті та відповідність показникам забезпечення якості вищої освіти регламентовано НАЗЯВО та положеннями Центру забезпечення якості освіти Львівського

	національного університету імені Івана Франка. Сайт НАЗЯВО: https://naqa.gov.ua/ Центру забезпечення якості освіти ЛНУ: http://education-quality.lnu.edu.ua/accreditation/university-documents/ Онлайн курс «Академічна доброчесність» викладений за посиланням: https://vumonline.ua/course/academic-integrity- at-the-university/.
Навчання іноземною мовою	У процесі викладання навчальної дисципліни можливе використання матеріалів та джерел іноземною (польською, англійською) мовою.
Позааудиторні заняття	У рамках неформальної освіти здобувачі можуть самостійно проходити курси на онлайн платформах за темами навчальної дисципліни, що може бути врахованим при оцінюванні аудиторної та самостійної роботи здобувачів.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Критерії оцінювання

Види робіт. **Критерії оцінювання знань студентів**	**Максимальна кількість балів**
1. Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях	
Критерії оцінювання	**5 балів**
На основі досконалого знання матеріалу з предмета студент використовує уміння та навички при рішенні нестандартних задач. Вільно володіє міжпредметними зв'язками, орієнтується в навчальній, монографічній та періодичній літературі з предмета. Легко відповідає на нестандартні, несподівані питання. У складних ситуаціях може провести аналіз на рівні теоретичного осмислення. Виявляє творчі здібності, нахил до самостійної роботи.	**3**
На основі оволодіння матеріалом в обсязі силабусу з дисципліни, під керівництвом викладача вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію за навчальним предметом. Цілком самостійно використовує набуті знання, уміння та навички в стандартних чи нестандартних навчальних ситуаціях. Здатен контролювати свою діяльність. При контролі знань досить вільно складає алгоритм відповіді. Швидко використовує необхідну інформацію з довідкової літератури. Знайомий із періодичними виданнями, які стосуються дисципліни.	**2**
Самостійно відтворює головні положення теоретичного матеріалу. Знає основний термінологічний інструментарій мовознавства. Потребує допомоги викладача чи студентів для відтворення систематизованого навчального матеріалу та при реалізації знань на всіх етапах роботи. Часто допускає типові помилки, які з чиєюсь допомогою здатен виправити. Повністю відсутнє знайомство з інформацією, що викладена в додатковій літературі.	**1**
Студенти не готові до заняття.	**0**
2. Самостійна робота студентів	
Критерії оцінювання	
Самостійна робота (виконання завдань, запропонованих викладачем). Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється при підсумковому семестровому контролі.	**2**
3. Іспит	**50**
Завдання із вибором відповіді вважається виконаним правильно, якщо в картці тестування записана правильна відповідь. За кожне правильно виконане завдання виставляється	максимально 25×2 = 50 балів

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Згідно з розкладом	**Тема 1.** Українська мова за професійним спрямуванням у системі літературної мови. 1. Українська мова (за професійним спрямуванням): мета і завдання курсу, його зміст, структура, теоретичні засади. 2. Мова як суспільне явище. Функції мови. 3. Поняття національної (літературна мова і діалекти), державної, рідної мови. 4. З історії становлення та розвитку української мови. 5. Мовне законодавство та мовна політика в Україні. Правописні норми. 6. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови.	Лекція (2 год), практичне заняття (4 год.), самостійна робота (6 год.)	1. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. / Т. Б. Гриценко. – Київ : Центр учбової л-ри, 2010. – 624 с. – Режим доступу: https://www.culonline.com.ua/catalog/gumanitarni-nauki/ukrainska-mova-za-profesiynim-spryamuvannyam-navchalniy-posibnik/read. 2. Гуць М. В. Українська мова у професійному спілкуванні : навч. посіб. / М. В. Гуць, І. Г. Олійник, І. П. Ющук. – Київ : Міжнар. агенція «BeeZone», 2004. – 336 с. 3. Мацько Л. І. Культура української фахової мови : навч. посіб. / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець. – Київ : ВЦ «Академія», 2007. – 360 с. – Режим доступу: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul'tura_ukrains'kogo_fahovogo_movlennya.pdf. 4. Мацюк З. О. Українська мова професійного спілкування : навч. посіб. / Зоряна Мацюк, Ніна Станкевич. – Київ : Каравела, 2023. – 352 с. 5. Український правопис. – Київ : Наук. думка, 2020. – 392 с. – Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття або питань, поданих для самостійного опрацювання, підбір публікацій з періодичних видань з теми заняття тощо.	До наступного заняття
Згідно з розкладом	**Тема 2.** Українська мова професійного спілкування в аспекті теорії стилів та культури мовлення. 1. Функціональні стилі сучасної української літературної мови: ознаки, жанри, сфера застосування. 2. Класифікації лексики за стилістичним забарвленням (стилістично нейтральна і стилістично забарвлена) та активністю вживання (активна й пасивна).	Лекція (2 год), практичне заняття (4 год.), самостійна робота (5 год.)	1. Антисуржик. Вчимось ввічливо поводитись і правильно говорити : навч. посіб. / [О. Сербенська, М. Білоус, Х. Дацишин та ін.] ; за заг. ред. О. Сербенської. – Львів : Апріорі, 2023. – 304 с. 2. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо / уклад. Я. Б. Тимошенко. – Харків : Фоліо, 2024. – 288 с.	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття, фронтальне опитування, тестування, підбір найбільш вживаних текстів тощо.	До наступного заняття

	3. Характеристика офіційно-ділового стилю (мовні та позамовні ознаки, історія виникнення і розвитку). 4. Науковий стиль української мови: становлення і розвиток, жанрові та мовні особливості. 5. Публіцистичний стиль: загальна характеристика. 6. Види і жанри усного професійного мовлення (монолог, діалог, полілог). Правила успішної комунікації.		3. Бабич Н. Д. Культура фахового мовлення : навч. посіб. / за ред. Н. Д. Бабич. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2006. – 496 с. 4. Мацько Л. І. Культура української фахової мови : навч. посіб. / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець. – Київ : ВЦ «Академія», 2007. – 360 с. – Режим доступу: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul'tura_ukrains'kogo_fahovogo_movlennya.pdf. 5. Мацюк З. О. Українська мова професійного спілкування : навч. посіб. / Зоряна Мацюк, Ніна Станкевич. – Київ : Каравела, 2023. – 352 с. 6. Пономарів О. Д. Стилістика сучасної української мови : підручник / О. Д. Пономарів. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – Тернопіль : Навч. книга - Богдан, 2000. – 248 с. 7. Пономарів О. Д. Культура слова: Мовностилістичні поради : навч. посіб. / Олександр Пономарів. – Київ : Либідь, 2011. – 240 с. 8. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування : навч. посіб. / Я. РадевичВинницький. – Київ : Знання, 2006. – 291 с. – Режим доступу: http://moodle.nati.org.ua/pluginfile.php/252/mod_resource/content/0/ethics_and_communication_culture.pdf. 9. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. – Київ : Алерта, 2023. – 536 с.		
Згідно з розкладом	**Тема 3.** Лексичні норми та анормативи в мові професійного спілкування. Термінологія у системі фахового мовлення. 1. Словниковий склад української літературної мови: загальна характеристика. 2. Слова іншомовного походження у професійному мовленні, особливості їх вживання та функціонування. 3. Абревіатури у професійному мовленні. Правила скорочування слів. 4. Поняття «термін», «номен», «професіоналізм». Основні ознаки терміна.	Лекція (2 год), практичне заняття (4 год.), самостійна робота (5 год.)	1. Антисуржик. Вчимось ввічливо поводитись і правильно говорити : навч. посіб. / [О. Сербенська, М. Білоус, Х. Дацишин та ін.] ; за заг. ред. О. Сербенської. – Львів : Апріорі, 2023. – 304 с. 2. Довідник з культури мови : посібник / за ред. С. Я. Єрмоленко. – Київ : Вища шк., 2005. – 400 с. 3. Капелюшний А. Практична стилістика української мови / Анатолій Капелюшний. –	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття або питань, поданих для самостійного опрацювання, підбір публікацій з періодичних видань, усні доповіді, характеристика словників тощо.	До наступного заняття 12

	5. Термінолексика загальнонаукова, міжгалузева та спеціальна. 6. Історія формування та шляхи поповнення української наукової фахової термінології. Поняття про термінологічний стандарт. Українська фахова термінографія.		Львів, 2007. – 224 с. 4. Мацько Л. І. Культура української фахової мови : навч. посіб. / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець. – Київ : ВЦ «Академія», 2007. – 360 с. – Режим доступу: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul'tura_ukrains'kogo_fahovogo_movlennya.pdf. 5. Мацюк З. О. Українська мова професійного спілкування : навч. посіб. / Зоряна Мацюк, Ніна Станкевич. – Київ : Каравела, 2023. – 352 с. 6. Пономарів О. Д. Культура слова: Мовностилістичні поради : навч. посіб. / Олександр Пономарів. – Київ : Либідь, 2011. – 240 с. 7. Словники України онлайн: словозміна, синонімія, фразеологія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/. 8. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. – Київ : Алерта, 2023. – 536 с.		
Згідно з розкладом	**Тема 4.** Лексико-фразеологічні засоби мови професійного спілкування. 1. Загальна характеристика лексики сучасної української літературної мови. Поняття *лексема, лексикологія, лексика*. 2. Поділ лексики української мови за походженням. 3. Лексичний склад мови: синоніми, різновиди синонімів; евфемізми і перифрази; антоніми у професійному мовленні; омоніми, причини появи, явище міжмовної омонімії; пароніми як причина мовленнєвих помилок. 4. Класифікації лексики за стилістичним забарвленням (стилістично нейтральна і стилістично забарвлена) та активністю вживання (активна й пасивна). 5. Типові помилки у професійному мовленні (плеоназми, тавтології, порушення родо-видових зв'язків, кліше, канцеляризми, суржик, англіцизми). 6. Фразеологія української фахової мови. Особливості використання фразем у науковому та офіційно-діловому стилях мови.	Лекція (2 год), практичне заняття (4 год.), самостійна робота (5 год.)	1. Антисуржик. Вчимось ввічливо поводитись і правильно говорити : навч. посіб. / [О. Сербенська, М. Білоус, Х. Дацишин та ін.] ; за заг. ред. О. Сербенської. – Львів : Апріорі, 2023. – 304 с. 2. Вебсловник жіночих назв української мови / укл. Олена Синчак. – Львів, 2022. 3. Демська О. Словник омонімів української мови / Орися Демська, Ігор Кульчицький. – Львів : Фенікс, 1996. – 223 с. 4. Довідник з культури мови : посібник / за ред. С. Я. Єрмоленко. – Київ : Вища шк., 2005. – 400 с. 5. Мацько Л. І. Культура української фахової мови : навч. посіб. / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець. – Київ : ВЦ «Академія», 2007. – 360 с. – Режим доступу: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul'tura_ukrains'kogo_fahovogo_movlennya.pdf. 6. Мацюк З. О. Українська мова професійного	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття або питань, поданих для самостійного опрацювання, підбір публікацій з періодичних видань з теми заняття тощо	До наступного заняття

			спілкування : навч. посіб. / Зоряна Мацюк, Ніна Станкевич. – Київ : Каравела, 2023. – 352 с. 7. Полюга Л. Словник антонімів / Лев Полюга. – Київ : Рад. школа, 1987. – 173 с. 8. Словник паронімів української мови / уклад. Д. Г. Гринчишин, О. А. Сербенська. – Київ : Рад. школа, 1986. – 221 с. 9. Словник синонімів української мови : у 2 т. / А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, С. І. Головащук [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1999-2000. 10. Ставицька Л. Короткий словник жаргонної лексики української мови / Леся Ставицька. – Київ : Критика, 2003. – 336 с. 11. Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика : підручник / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко та ін. – Київ : Знання, 2010. – 270 с.		
Згідно з розклад-ом	**Тема 5-6.** Морфологічні норми української мови за професійним спрямуванням. 1. Особливості вживання самостійних та службових частин мови в текстах професійного спілкування. 2. Іменник. Нормативні аспекти роду, числа та відмінкових форм іменників. 3. Прикметник. Місце прикметників різних лексико-граматичних розрядів (якісні, відносні, присвійні) у текстах професійного спрямування. Творення і вживання форм ступенів порівняння прикметників. 4. Числівник. Особливості словозміни числівників. Поєднання числівників з іменниками. Правила подання числівників у фахових текстах. 5. Займенник. Значення займенників різних розрядів (особові, зворотні, присвійні, означальні, питальні, відносні, заперечні, неозначені). Особливості відмінювання і вживання займенників в текстах професійного спрямування. 6. Дієслово. Основні форми дієслова (інфінітив, особово-родові форми, дієприкметник, дієприслівник, форми на -но, -то), їх використання у професійному мовленні. Специфіка творення та вживання граматичних форм виду, стану, способу, часу, особово-родових форм у системі	Лекція (4 год), практичне заняття (8 год.), самостійна робота (10 год.)	1. Антисуржик. Вчимось ввічливо поводитись і правильно говорити : навч. посіб. / [О. Сербенська, М. Білоус, Х. Дацишин та ін.] ; за заг. ред. О. Сербенської. – Львів : Апріорі, 2023. – 304 с. 2. Довідник з культури мови : посібник / за ред. С. Я. Єрмоленко. – Київ : Вища шк., 2005. – 400 с. 3. Капелюшний А. Практична стилістика української мови / Анатолій Капелюшний. – Львів, 2007. – 224 с. 4. Мацько Л. І. Культура української фахової мови : навч. посіб. / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець. – Київ : ВЦ «Академія», 2007. – 360 с. – Режим доступу: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul'tura_ukrains'kogo_fahovogo_movlennya.pdf. 5. Мацюк З. О. Українська мова професійного спілкування : навч. посіб. / Зоряна Мацюк, Ніна Станкевич. – Київ : Каравела, 2023. – 352 с. 6. Пономарів О. Д. Культура слова: Мовностилістичні	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття, письмова доповідь у формі узагальнюючого есе з теми, презентація прикладів застосування теми у практиці тощо	До наступ ного заняття

	української мови за професійним спрямуванням.		поради : навч. посіб. / Олександр Пономарів. – Київ : Либідь, 2011. – 240 с. 7. Хібеба Н. Українська мова за професійним спрямуванням : навч.-метод. посібник / Наталія Хібеба. – Львів, 2017. – 125 с. 8. Український правопис. – Київ : Наук. думка, 2020. – 392 с. – Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf.		
Згідно з розкладом	**Тема 7.** Синтаксичні особливості української мови за професійним спрямуванням. 1. Особливості синтаксису професійного мовлення. 2. Порядок слів у реченні. 3. Однорідні члени речення. 4. Координація присудка з підметом. 5. Керування як вид синтаксичного зв'язку. Складні випадки керування. 6. Функції простого і складного речення в системі професійного мовлення. 7. Синонімія синтаксичних конструкцій. 8. Текст як об'єкт професійного мовлення. Модель і структура наукового тексту. Редагування тексту професійного спрямування.	Лекція (2 год), практичне заняття (4 год.), самостійна робота (5 год.)	1. Антисуржик. Вчимось ввічливо поводитись і правильно говорити : навч. посіб. / [О. Сербенська, М. Білоус, Х. Дацишин та ін.] ; за заг. ред. О. Сербенської. – Львів : Апріорі, 2023. – 304 с. 2. Довідник з культури мови : посібник / за ред. С. Я. Єрмоленко. – Київ : Вища шк., 2005. – 400 с. 3. Капелюшний А. Практична стилістика української мови / Анатолій Капелюшний. – Львів, 2007. – 224 с. 4. Мацько Л. І. Культура української фахової мови : навч. посіб. / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець. – Київ : ВЦ «Академія», 2007. – 360 с. – Режим доступу: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/3685/kul'tura_ukrains'kogo_fahovogo_movlennya.pdf. 5. Мацюк З. О. Українська мова професійного спілкування : навч. посіб. / Зоряна Мацюк, Ніна Станкевич. – Київ : Каравела, 2023. – 352 с. 6. Пономарів О. Д. Культура слова: Мовностилістичні поради : навч. посіб. / Олександр Пономарів. – Київ : Либідь, 2011. – 240 с. 7. Хібеба Н. Українська мова за професійним спрямуванням : навч.-метод. посібник / Наталія Хібеба. – Львів, 2017. – 125 с.	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття або питань, поданих для самостійного опрацювання, підбір публікацій з періодичних видань з теми заняття тощо	До наступного заняття
Згідно з розкладом	**Тема 8.** Писемна комунікація у професійній діяльності. 1. Ділова писемна комунікація: документ, види документів. Загальна характеристика ділових документів. 2. Документ як основний вид офіційно-ділового мовлення, його функції. Класифікація документів. 3. Основні реквізити документа, їхня	Лекція (2 год), практичне заняття (4 год.), самостійна робота (6 год.)	1. Закон України «Про авторське право і суміжні права». – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text. 2. Мацюк З. О. Українська мова професійного спілкування : навч. посіб. / Зоряна Мацюк, Ніна	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття або питань, поданих для самостійне опрацювання, характеристика найуживаніших документів	До наступного заняття

	характеристика. 4. Загальні вимоги до оформлення та особливості мови ділових паперів. Етикет ділового листування. 5. Характеристика найуживаніших документів. 6. Науковий текст, ознаки наукових текстів. Загальні вимоги до оформлення текстів наукового стилю. 7. Різновиди наукових робіт (реферат, наукова стаття, анотація, курсова, магістерська робота, рецензія, відгук). 8. Плагіат. Закон України «Про авторське право і суміжні права»		Станкевич. – Київ : Каравела, 2023. – 352 с. 3. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови : навч. посіб. / Г. С. Онуфрієнко. – Київ : Центр навч. л-ри, 2006. – 310 с. 4. Семеног О. Культура наукової української мови : навч. посіб. – Київ : ВЦ «Академія», 2010. – 214 с. 5. Сучасна українська літературна мова / за ред. М. Плющ. – Київ : Вища школа, 2006. – 430 с. 6. Сучасна українська мова / за ред. О. Д. Пономарева. – Київ : Либідь, 2001. – 400 с. 7. Універсальний довідник з ділових паперів та ділової етики. – Київ : Довіра, 2003. – 623 с.	тощо.	